

astumist oli ta laua aega Wiljandi maakoguduse õpetaja. Tema jutlust kuuldi nii siin kui seal hea meelega; omas olekus oli ta awalik ja lihtne ja wõttis Gestrirahwa edenemisest rõõmuga osa. Ka oli ta suur laulu ja muusika sõber. Wiimisel ajal oli ta Gestriseelse kiriku lauluraamatu parandamise komisjoni esimees ja tegi selleks laskel elawalt ja hoolega tööd, kunni see trüüsti ilmus. Tema lahke ja pehme wiis wõttis ta koolilaste südamed, nagu nende ridade kirjutaja ise omast nägemisest wõib tunnistada. Tema mälestus kestis edasi õnnistuses! — 21. webruaril pühitseti igal pool Benemaal Wene kirjaniku **Gogoli** 50-aastast surmapäewa, iseäranis koolides lästi õpilastele Gogoli elulugu ja kirjatööde tähtsust jutustada ja tema kirjatöösid ette lugeda. Teine niisugune püha oli **Shufowski** 50-aastane surmapäew 23. aprillil (11. apr.). See wiimane elas omal ajal ka Jurjewis (Tartus) ja ei olnud siinse ringkondadele mitte tundmata. Shufowski oli laulil ja oma tõlgete läbi wõõrasti keelest tuntud ja lugu peetud. Iseäranis waimustawad on tema luuletused Keisri enese ja tema perekonna liigete kohta.

— 13. Märtsil suri Lõuna-Ahwrifa teemantite-tuningas Cecil Rhodes ära. Arwatakse, et kui ta kolm aastat warem oleks ära surnud, siis eht Ahwrifa sõda oleks tulemata jäänud. Osawa äriajamise läbi sai ta peagi rikkaks meheks. Oma rikkuse läbi sai Rhodes Kapimaa parlamendi liikmeks ja wiimaks ministrite esimeheks. Nõnda seisis poliitikalil ja rahalil wõim ühe mehe käes. Inglise walitsus seisis Rhodesi selja taga. Rhodes kihutas aastal 1893 inglased musta meeste wastu sõdima; need wõideti ära ja maa sai Inglise omanduseks. Rhodesi haleti „Lõuna-Ahwrifa Napoleoniks“ nimetama. Boeride wabariigid oliwad tal tülikas ees, sest nad lahutasiwad Inglismaa pärast olewaid maajagusi teine teiselt, ja pealegi oli Transwaalis suur kullasaak ees ootamas. Sõda algas. Rhodes loosis üht suurt wabariiki Lõuna-Ahwrifas asutada ja ise selle wabariigi esimeheks saada. Boeride wabadusearmastus ajas lõik tema plaanid nurja ja ta wajas surmawoldda enne, kui boerid inglastega sõda sulasiwad. — 2. aprillil kell 1 lõunajal laskis ohwitseri ülikonnas olemisurjategija, kes mitte sõjawäe seisusest ei ole, 4 pauku rewolwrist siimesse asjade ministri, jäägermeistri **Sipjagini** peale. Kaks kuuli trehwasiwad ministrit nii raskesti, et ta tunni aja pärast suri. Tema asemele määrati

sekretär von Plehwe. Sipjagini tegewusel ilmusiwad mitmed seadused, mis maa oma walitsuste tegewuse piirid kitsamaks tegiwad, ja mitmed lubermangud lõwema poliitsei ülewaaatamise ja waltwamise alla paniwad. — **Martiniko** ja **Wintjendi** saare peal oli aprilli kuus suur tulepurstamine ühes maa-wärisemisega. Õnnetus oli otsata suur. Ligi 30 tuhat inimest sai surma ja mere peal põles umbes 19 laewa ära. Hirmu pärast on palju inimest nõdrameeleliselt läinud. Selle suure ja hirmsa sündmuse ajal olewat Itaalias ka Wesuur rahutumaks läinud. Kes wõib nüüd weel selle üle tõe wahel olla, et Soodoma ja Komorra linnade häwitamise lugu tõeste on sündinud. Hirmus teadmine, kui emafene maa jalgade all enam kindel ja rahul ei ole! Rõõmustagu, kellel õnnetus on Läänemere kaldal eht Emajõe ääres elada! — **Poltawa** ja **Sarkowi** lubermangudes tungiswad talupojad paljudes kohtades mõisate laskale ja tegiwad nende tagawara aidad tühjaks, mille läbi mõisad suurt kahju saiwad. Mässajad wõeti wastutamise alla, aga ka wassawalitsused peawad aru andma, sest et nad oma nuhtluse wäärilise hooletuse läbi rahutuse laiali lagunemist talupoegade kaelal edendasiwad. Rahutused tõusiwad üles kihutajate läbi, kes rahwale walekuulutusi ette lugesiwad ja neid sellel läbi elustasiwad. — Üliõpilaste rahutused tegiwad riigivalitsusele suurt waewa ja muret ka mõddaläinud aastal. Rahwahariduse minister **Wannowski** pani oma ameti maha ja tema asemele astus ammetisse **Saenger**. Wiimse tegewusest ei wõi weel midagi ütelda. Seldatakse, et tema wabameeleline on ja kõrge haridusega. Andku Jumal, et tal lorda läheb Benemaa hariduse ja kooli laewa nõnda juhtida, et rahutumad meeled rahule jääwad ja kõrget riigiammetnikku hariduse töös hakkawad aitama. Nüüd on see töö ja ei wõi mitte muidu lorda minna ja tehtud saada, kui koolide haridussõprade toetamisel. Koolitöö edeneb ainult rahus. Kus rahwas hakkab mässama, lõik dan seal peab laduma.

Transwaali werine sõda jõundis mai kuul s. a 32 kuuse wältuse järele, lõpule. Kaks wabariiki — Dranje ja Transwaal on täitsa laastatud ja boeride elumajad tuhahunnikuteks muudetud. Tuhanded miljonid rublad kulutati Inglise poolt, et boerid oma alla rufuda. Kui palju perekondasid nutab nüüd Inglismaal oma isasid